

Partnerzy społeczni: aktorzy czy statyści?

dr hab. Joanna Unterschütz

Dialog społeczny i społeczne zaangażowanie pracowników stanowi jedną z zasad ujętych w Europejskim Filarze Praw Socjalnych. Komisja Europejska odnosi się również do dialogu społecznego na poziomie europejskim jako jednego z rozwiązań, za pomocą których można wprowadzić w życie zasady ujęte w Filarze, deklarując wsparcie dla wznowienia dialogu społecznego na poziomie europejskim oraz podkreślając rolę dialogu pomiędzy organizacjami zrzeszającymi pracodawców i pracowników.

To mogłoby sugerować, iż partnerzy społeczni mają do odegrania istotną rolę w kształtowaniu europejskiej polityki społecznej, budowanej w oparciu o Filar Praw Socjalnych.

Jednocześnie już sam sposób ujęcia zasady 8 Filaru może budzić wątpliwości. Zwłaszcza tam, gdzie mowa jedynie o „zachęcaniu” partnerów społecznych do negocjowania i zawierania układów zbiorowych oraz do „wspierania zwiększonej zdolności partnerów społecznych do propagowania dialogu społecznego”, pomija się jednocześnie prawo do prowadzenia sporów zbiorowych i strajku.

Także „Social Scoreboard 2017”, stanowiący jeden z instrumentów wdrażania zasad ujętych w Filarze pomija całkowicie wskaźniki związane z prowadzeniem dialogu społecznego, mimo, że niektóre z zasad ostatecznie mogą i powinny być wdrażane poprzez porozumienia zawierane na odpowiednim poziomie (zakładu pracy, branży). Nie uwzględnia się udziału pracowników w zarządzaniu zakładem pracy poprzez realizację prawa do informacji i konsultacji na poszczególnych szczeblach; zakładu pracy, w ramach ERZ itd. Wśród planowanych wyników nie ma także żadnego rodzaju wskaźnika związanego z prowadzeniem rokowań zbiorowych czy zawieraniem układów zbiorowych pracy.

Czy zatem udział partnerów społecznych w realizacji zasad ujętych w Filarze nie pozostanie jedynie w sferze deklaracji? Czy może też ograniczony będzie głównie do tych sfer, w których UE ma ograniczone kompetencje.